

5° *Per suppressionem.* Quædam verba omitti possunt sine adulteratione sensus, scilicet pronomen *ego* et vox *amen*; tunc mutatio est solum accidentalis: probabilius omissio particule *et*, ante vocem *Filii*, esset tantum accidentalis; sed hæc particula præmitti debet tertiæ personæ, alioquin sensus immutaretur. Dubium est an omissio præpositionis *in* ut essentialis habenda sit; non sibi consentiunt doctores: Baptismus ergo ea omissa collatus, sub conditione iterandus esset. Quælibet alia omissio, juxta omnes, essentialis foret.

Nulla autem mutatio voluntarie fieri potest sine peccato mortali aut saltem veniali, prout in præcedenti Tractatu, p. 415, diximus.

CAPUT QUARTUM.

DE MINISTRO BAPTISMI.

Duplex distinguitur minister Baptismi, unus scilicet solemnitatis, qui Baptismum cum cæremoniis in Ecclesia consuetis, administrat; et alter necessitatis, qui propter necessitatem hoc sacramentum sine cæremoniis usitatis confert. Minister solemnitatis iterum duplex, videlicet ordinarius qui ex officio baptizat, et extraordinarius qui ex commissione tantum baptizare potest. Dicemus 1° de ministro ordinario, 2° de ministro extraordinario, et 3° de ministro necessitatis.

ARTICULUS PRIMUS.

DE MINISTRO BAPTISMI ORDINARIO.

Nullum moveri potest dubium circa episcopos; eis enim præcipue data est potestas docendi et baptizandi.

PROPOSITIO.

Non solum episcopi, sed omnes sacerdotes jure divino sunt ministri ordinarii baptismi, et jure ecclesiastico soli episcopi, parochi et ab eis delegati.

Prob. prima pars 1° ex verbis Christi, Euntes docete

omnes gentes, baptizantes eos, etc., quæ ad discipulos sicut ad Apostolos, proinde ad presbyteros sicut ad episcopos pertinere constans totius Ecclesiæ praxis testatur; 3° ex Decreto ad Armenos, in quo Eugenius IV dicit: « Minister hujus sacramenti (Baptismi) est sacerdos, cui ex officio competit baptizare; » 3° ex Catechismo Conc. Trid. idem habentis; 4° ex usu perpetuo Ecclesiæ, sive Orientalis, sive Occidentalis. Ergo.

Simplex igitur sacerdos, etiam præsentate episcopo, solemniter baptizare potest, sicut missam celebrat, Eucharistiam administrat, etc.

Probatur secunda pars, scilicet solum episcopum, parochum et ab eis delegatum esse jure ecclesiastico ministros ordinarios Baptismi; sic enim 1° statuit Rituale Romanum: « Legitimus quidem Baptismi minister est » parochus, vel alius sacerdos a paroco vel ab ordinario loci delegatus; » 2° ordo postulat ut qui curam gregis habet solus novas oves in eum admittere debeat; 3° talis est praxis in universa Ecclesia. Ergo.

Hinc 1° episcopi potuerunt olim sibi reservare solemnitatem Baptismi in vigiliis Paschæ et Pentecotes, et statuere quod his diebus nullus presbyter baptizare posset nisi ex commissione. 2° Episcopus extra dioccesim vel extraneos in sua diocesi licite baptizare non potest, nec parochus extra parochiam vel alienos in sua parochia. 3° Parentes qui, absque licentia sui parochi vel ordinarii, prolem alieno sacerdoti baptizandam præsentant, contra disciplinam ecclesiasticam graviter peccant. 4° *A fortiori* sacerdos non ordinarius nec delegatus, baptizans extra necessitatem, absque licentia, etiam sine solemnitate, graviter peccaret. *Sic communiter theologi.* 5° Si mulier in extraneo loco pariat, v. g., iter faciendo, proles ab ordinario loci, sive episcopo, sive paroco, sive delegato, baptizari debet, quia sacramenta a pastore domicilii facti suscipienda sunt. Si tamen mulier pareret in loco a domicilio suo non longe distante, ut duobus vel tribus leucis, proprius ejus parochus, sicut et ipsa, exigere posset ut proles in parochia sua baptizaretur, nisi grave adesset incommodum. *Ita S. Ligorius et plures alii.*

ARTICULUS SECUNDUS.

DE MINISTRO BAPTISMI EXTRAORDINARIO.

Episcopi et quilibet sacerdotes qui jurisdictionem ordinariam vel delegatam non habent, jure ecclesiastico ministri ordinarii non sunt Baptismi, sed tantum extraordinarii; nec *a fortiori* diaconi aliive inferiores clerici qui curam animarum habere non possunt.

Omnes fatentur subdiaconos et alios inferiores clericos non esse jure divino ministros etiam extraordinarios Baptismi solemnisi. Quæstio est igitur an diaconi sint jure divino, seu vi ordinationis suæ, ministri extraordinarii Baptismi, ita ut ex commissione illum licite solemniter administrare possent.

PROPOSITIO.

Diaconi, vi ordinationis suæ, sunt ministri extraordinarii Baptismi.

Prob. 1º eos, vi ordinationis suæ, esse ministros hujus sacramenti, tum ex Act. Apostol. VIII, 12, ubi diaconus Philippus exhibetur baptizasse viros ac mulieres, et v, 38, eunuchum Candacis reginæ; tum ex Pontificali Romano, in quo episcopus, diaconos ordinandos alloquens, ait: *Diaconum enim oportet ministrare ad altare, baptizare et prædicare*: certe hic non agitur de potestate quam omnes habent baptizandi in necessitate sine solemnitatibus; tum ex perpetua traditione et fide universalis Ecclesiæ. Ergo 1º.

Prob. 2º eos, vi ordinationis, esse tantum ministros solemnisi Baptismi extraordinarios; in prima enim parte Decreti, dist. 93, can. 13, de diaconis dicitur: « Absque » episcopo vel presbytero baptizare non audeant, nisi » prædictis ordinibus fortasse longius constitutis, necessitas extrema compellat: » quæ quidem regula ex epistola nona Gelasii papæ deprompta est: idem statuitur in tertia parte Decreti, dist. 4, de Consecrat., can. 19. Ergo 2º.

His præmissis, quædam ad praxim attinentia nunc statuenda sunt.

1º Commissio baptizandi solemniter diacono conferri non potest, nisi in vera necessitate, ut ex verbis juris canonici citatis colligitur: *ita generaliter sentiunt theologi*. Graviter igitur peccaret diaconus qui, sine delegatione episcopi vel parochi, solemniter baptizaret; peccaret etiam episcopus vel parochus diaconum ad solemnem Baptismum absque necessitate delegando. Non requiritur autem necessitas extrema, sed rationabilis sufficit, puta infirmitas parochi, multitudo baptizandorum, alia munia sacerdotalia quæ sine gravi incommodo differri non possunt, ut prædicatio promissa, administratio moribundi, etc. Nulla vero requiritur causa ut sacerdos non irregularis, nec ulla censura innodatus, delegari possit: ratio discriminis est quia, vi ordinationis, sacerdos est minister Baptismi ordinarius, diaconus vero minister extraordinarius.

2º Juxta disciplinam generalem, parochus delegare posset diaconum, data ratione sufficiente, ad Baptismum solemniter administrandum: ita enuntiant vel supponunt omnes theologi. Verum, ex usu nunc recepto, hæc delegatio reservatur episcopo, saltem in diœcesi nostra et in aliis nos circumstantibus.

3º Attamen si urgeret necessitas, et recursus ad episcopum moraliter impossibilis esset, parochus diaconum licite committeret.

4º Si, absente parochi, mors immineret infanti, diaconus illic præsens possetne illum solemniter baptizare absque ulla delegatione? Affirmant *Suarez, Bitluart* et alii plures, dicentes diaconum plus habere potestatis circa Baptismum quam inferiores clericos, qui tamen in eo casu privatim baptizare possent. Negat vero *S. Ligorius* cum aliis multis, l. 6, n. 116, quia diaconus non est minister solemnisi Baptismi, nisi mediante legitima commissione. Ab hac opinione in praxi recedere non liceret.

5º Diaconus solemniter baptizans, extra necessitatem, sine delegatione episcopi vel parochi, irregularitatem contrahit; quia, vi ordinationis, non est minister ordinarius hujus sacramenti, sed tantum habet unde delegari possit.

A fortiori, subdiaconi aliique inferiores clerici solemniter baptizantes fiunt irregulares, propter usurpationem Ordinis non suscepti, ut expressis verbis constat ex Decretal. l. 5, tit. 28, de Clerico ordinato, cap. 1.

ARTICULUS TERTIUS.

DE MINISTRO BAPTISMI NECESSITATIS.

Constat apud omnes Baptismum in extrema necessitate sine cæremoniis in Ecclesia solitis conferri posse: non minus certum est neque laicum neque ullum clericum extra necessitatem privatim baptizare posse, nisi legitima obtenta fuerit dispensatio, quia sacramentum a cæremoniis in honorem ejus institutis separari non debet, nisi causa gravis id suadeat.

Calvinus et Theodorus *de Bèze* contenderunt Baptismum, etiam in necessitate, a solis pastoribus conferri posse saltem licite. Idem error nonnullis recentioribus Græcis tribuitur ab Arcudio, l. 1, de Bapt., cap. 11. Contra quos sit

PROPOSITIO.

In necessitate quilibet, sive vir, sive mulier, sive catholicus, sive hæreticus, sive Christianus, sive infidelis, baptizare potest.

Prob. 1º ex Decreto Eugenii IV ad Armenos, in quo propositio nostra definitur his verbis: « In causa autem necessitatis, non solum sacerdos vel diaconus, sed etiam » laicus et mulier, imo etiam paganus et hæreticus, baptizare potest, dummodo formam servet Ecclesiæ, et facere » intendat quod facit Ecclesia. »

2º *Ex SS. Patribus*. Tertull., de Bapt., cap. 17, postquam asseruit episcopum esse ministrum Baptismi, dehinc presbyteros et diaconos, non tamen sine episcopi auctoritate, addit: *Baptismus ab omnibus exerceri potest*. S. Hieron., Dial. adv. Lucif.: « Si necessitas cogit, scimus etiam » licere laicis baptizare. »

3º *Ex jure canonico*, Decret. 3 part., distinct. 4, can. 23

et 24, in quibus approbatur Baptisma a pagano collatum.

4º *Ex fide et praxi Ecclesiæ tum Latinæ, tum Græcæ*, Ergo.

Hinc 1º curare debent parochi, quantum moraliter possunt, ut fideles, præsertim conjugati, et maxime chirurgi ac obstetrices, rectum baptizandi modum sciant, et in vera necessitate adhibere non negligent. Eis simul inhi-beant ne extra necessitatem baptizent: Baptismus tamen absque necessitate sic collatus validus esset, *ut patet*; sed contra reverentiam sacramento debitam graviter peccaretur.

2º In necessitate autem aliquis inter personas occurrentes servandus est ordo, ut omnes sentiunt theologi et monet Rituale Romanum sequentibus verbis: « Si adsit » sacerdos, diacono præferatur, diaconus subdiacono, clericus laico, et vir feminæ, nisi pudoris gratia deceat » feminam potius quam virum baptizare infantem non » omnino editum, vel nisi melius femina sciret formam et » modum baptizandi. »

Propter eandem rationem, fidelis præferendus esset infideli, et catholicus hæretico, schismatico, apostatæ, etc.

Pater et mater propriam prolem baptizare non debent, nisi in necessitate, et deficiente alia persona ad baptizandum idonea, prout dicimus in Supplemento ad Tractatum *de Matrimonio*.

CAPUT QUINTUM.

DE BAPTISMI EFFECTIBUS.

Pelagiani, peccati originalis existentiam negantes, regenerationem hominis per Baptismum negare debuerunt. Lutherani et Calvinistæ, principiis suis circa justitiam imputativam inhærentes, docent peccata per Baptismum non tolli, sed justitia Christi per fidem apprehensa cooperiri,

ac proinde non imputari. Juxta vero catholicorum doctrinam, Baptismus tres simul ex opere operato producit effectus, nimirum 1° peccatorum remissionem per gratiæ sanctificantis effusionem, 2° pœnæ peccatis in altera vita debiti deletionem, et 3° characteris impressionem, vi cujus sacramentum iterari non potest.

PROPOSITIO PRIMA.

Baptismus omnia peccata ante ipsum commissa per gratiæ sanctificantis infusionem remittit.

Hæc proposito est de fide, et probatur Scriptura sacra ac traditione.

1° *Est de fide* : patet 1° ex dictis in *Tractatu de Sacramentis in genere*; 2° ex Decreto ad Armenos, in quo hæc habentur : « Hujus sacramenti (Baptismi) effectus est remissio omnis culpæ originalis et actualis; » 3° ex conc. Trid., sess. 5, can. 5 : « Si quis per Jesu Christi Domini nostri gratiam quæ in Baptismate confertur, reatum originalis peccati remitti negat; aut etiam asserit non tolli totum id quod veram et propriam peccati rationem habet, sed illud dicit tantum radi aut non imputari; anathema sit. » Ergo 1°.

2° *Prob. Scriptura*. I Cor. VI, 11 : *Hæc quidem fuistis, sed abluti estis, sed sanctificati estis, sed justificati estis in nomine Domini nostri Jesu Christi, et in Spiritu Dei nostri*. Tit. III, 5 : *Salvos nos fecit per lavacrum regenerationis et renovationis Spiritus sancti, quem effudit in nos abunde per Jesum Christum Salvatorem nostrum, ut justificati gratia ipsius, hæredes simus secundum spem vitæ æternæ*. Alios non minus claros omittimus textus : numquid regeneratio spiritualis, gratiæ sanctificantis effusio et omnis peccati emundatio clarius exprimi poterant? Ergo 2°.

3° *Prob. traditione*. Patres enim, et in primis S. Aug. in innumeris locis, dicunt Baptismum omnia peccata abluere, delere, tollere : sic in omnibus ecclesiis Græcis et Latinis docetur ac creditur : ergo 3°, etc. Ergo.

Inde colligendum est per Baptismum conferri, simul

eum gratia sanctificante, virtutes quæ eam necessario comitantur, ut fidem habitualement, spem, charitatem, gratiam sacramentalem, jus ad alia sacramenta, etc. Per hoc sacramentum homines fiunt membra Christi, filii Dei, hæredes regni cœlestis, etc.

PROPOSITIO SECUNDA.

Omnis pœna peccatis ante Baptismum commissis coram Deo pro altera vita debita simul eum peccatis tollitur.

1° *Propositio ista est de fide* : sic enim traditur in Decreto ad Armenos : « Hujus sacramenti effectus est remissio omnis culpæ... omnis quoque pœnæ quæ pro ipsa culpa debetur : propterea baptizatis nulla pro peccatis præteritis injungenda est satisfactio ; sed morientes antequam culpam aliquam committant, statim ad regnum cœlorum et Dei visionem perveniunt. » Et conc. Trid., sess. 5, can. 5, addit : « In renatis nihil odit Deus, quia nihil est damnationis iis qui vere consepulti sunt cum Christo per Baptisma in mortem... ita ut nihil prorsus eos ab ingressu cœli remoretur. » Ergo 1°.

2° *Prob. ex sanctis Patribus*. S. Aug. de peccatorum Meritis et Remissione, l. 1, cap. 28, n. 46 : « Si continuo consequatur ab hac vita emigratio, non erit omnino quod obnoxium hominem teneat, solutis omnibus quæ tenebant. » S. Hier., Epist. 82 : « Post indulgentiam (Baptismi), judicis non est metuenda severitas. » Ergo.

3° *Prob. ratione*. Nulla unquam imposita est satisfactio adultis pro peccatis ante Baptismum commissis, et plures olim reprehensi sunt a Patribus, quia Baptismum suscipere differebant usque ad mortis periculum, ut statim ingrederentur cœlum : ergo omnibus persuasum semper fuit nullam post Baptismum remanere pœnam in altera vita luendam. Ergo.

Notandum 1° pœnas tamen in primis temporibus ac peccatorum confessionem impositas fuisse catechumenis, ut, inter alios, testatur Tertull. de Bapt., cap. 20, dicens : « Ingressuros Baptismum orationibus crebris, jejuniis et

» geniculationibus, et pervigiliis orare oportet et cum confessione omnium retro delictorum. » Hæc autem præscripta erant tanquam præparationes et indicia sinceræ conversionis, nihil vero simile post Baptismum imponebatur ad expiationem peccatorum antea commissorum.

Notandum 2º pœnas peccati in præsentī vita luendas, ut concupiscentiam, miserias et mortem, per Baptismum non auferri, et quidem sapienter, juxta S. Aug., de peccat. Meritis et Remiss., cap. 2, n. 50, quia homines properarent ad Christum, non ex amore et ob vitam futuram, sed *propter removendam mortis molestiam.*

PROPOSITIO TERTIA.

Per Baptismum character indelebilis imprimitur in anima.

1º Hæc propositio est de fide, ut ostendimus in præcedenti Tractatu, p. 411.

2º *Prob. traditione.* S. Cyrillus Hierosol. in Præfatione ad Catech., n. 16 et 17 : « Baptisma est captivitatis liberatio, peccatorum remissio, mors peccati, animæ regeneratio... signaculum sanctum et indelebile. » S. Aug., contra Epist. Parm., cap. 13, n. 29, characterem Baptismi cum caractere imperatoris in milite comparat, et ait « An forte » minus hærent sacramenta Christiana quam corporalis » hæc nota, cum videamus nec apostatas carere Baptismo » te, quibus utique per pœnitentiam redeuntibus non restituitur, et ideo amitti non posse judicatur? » Multis aliis testimoniis invicte probari potest semper creditum fuisse Baptismum imprimere in anima characterem indelebilem, et semel valide administratum nunquam iterari posse. Ergo.

Unde Ecclesia, propter honorem huic sacramento debitum, statuit, 1 part. Decret., dist. 50, can. 55, omnes rebaptizantes fieri irregulares, et *nunquam permittendum ut ad clericatus gradum promoveantur.*

Post ea quæ diximus de effectibus Baptismi, opportunum videtur quædam subungere de effectibus circumcisionis et Baptismi Joannis.

Quæritur 1º quis fuerit effectus circumcisionis.

R. Plurimi Patres et scholastici arbitrati sunt eam in remedium peccati originalis institutam fuisse. Verum alii communius et probabilius docent eam fuisse duntaxat signum externum fœderis inter Deum et ipsius populum, idque multis astruere conantur rationibus, quarum præcipuæ sunt :

1º Gen. XVII, 10 et 11 : *Hoc est pactum meum quod observabitis inter me et vos, et semen tuum post te : circumcidetur ex vobis omne masculinum, et circumcidetis carnem præputii vestri, ut sit signum fœderis inter me et vos. Infans octo dierum circumcidetur in vobis, omne masculinum.* Unde sic : Nulla fit mentio remissionis peccati originalis : attamen incredibile est in ipsamet circumcisionis institutione præcipuum ejus effectum taceri.

2º B. Paulus, Rom. III, 1, quærit : *Quid ergo amplius Judæo est? aut quæ utilitas circumcisionis?* Respondet : *Multum per omnem modum. Primum quidem quia credita sunt illis eloquia Dei.* De remissione peccati originalis nihil omnino dicit.

3º Ante circumcisionis institutionem aliud existere debebat remedium contra peccatum originale, siquidem docetur illud semper potuisse remitti : remedium istud perseverare debuit pro feminis, quibus circumcisio non applicabatur, et pro infantibus masculis ante octavum diem decedentibus. Admitti igitur non potest exceptio pro masculis circumcisioni subjectis, nisi exprimatur in Scriptura vel in traditione : atqui talis circumcisionis effectus clare non exprimitur neque in Scriptura, neque in traditione. *Non in Scriptura*, cum nullus exhibeatur textus qui aliud quam præceptum positivum significet. *Non in traditione*, siquidem Patres et doctores valde sunt divisi, ut videre est apud auctores de hac quæstione fusius disserentes, ut *Drouin, Billuart, cont. Tournely*, et apud Estium in Epist. ad Rom. IV, 11. Ergo.

Quæritur 2º quis fuerit effectus Baptismi Joannis.

R. Lutherani et Calvinistæ dicunt illum ejusdem efficacitæ fuisse ac Baptismum Christi; quia, juxta ipsos, uter-

que per fidem tantum operatur. Sed de fide est ingentem inter utrumque existisse differentiam. « Si quis dixerit, » inquit conc. Trid., sess. 7, de Bapt., can. 1, « Baptismum » Joannis habuisse eandem vim cum Baptismo Christi; » anathema sit. » Idem patet ex pluribus textibus Scripturæ et Patrum testimoniis, in quibus clare ostenditur Baptismum Joannis fuisse ad pœnitentiam et ex opere operantis effectum produxisse, Baptismum vero Christi gratiam et dona Spiritus sancti ex opere operato dare. Ergo.

CAPUT SEXTUM.

DE SUBJECTO BAPTISMI.

Certum est solum hominem viatorem Baptismum suscipere posse, quocumque sensu intelligatur textus difficilis B. Pauli, I Cor. xv, 29 : *Alioquin quid facient qui baptizantur pro mortuis, si omnino mortui non resurgunt?* Sed homines viatores sunt parvuli vel adulti : de his et illis separatim dicemus.

ARTICULUS PRIMUS.

DE BAPTISMO PARVULORUM.

In diversis circumstantiis ex quibus variæ nascuntur quæstiones, spectari possunt infantes : itaque agemus 1º de baptizandis parvulis in genere; 2º de tempore ad quod Baptismus eorum differri possit; 3º de Baptismo parvulorum invitis parentibus, 4º de Baptismo fetus abortivi; 5º de Baptismo fetus nondum nati; 6º de operatione cæsarea; 7º de Baptismo monstrorum, et 8º de infantibus expositis et aliis domi baptizatis.

§ I. — De baptizandis parvulis in genere.

In duodecimo sæculo, Petrus de Bruis, cujus discipuli dicti sunt *Petrobrussiani*, et *Henriciani*, a quodam ex eis nomine Henrico, docebant Baptisma infantibus fidei et

doctrinæ Christianæ incapacibus collatum, esse nullum. In decimo sexto sæculo, Nicolaus *Stork*, primus Lutheri discipulus, principio magistri circa justificationem ex sola fide provenientem inhærens, docuit Baptisma infantum esse nullum, ac consequenter, post adeptum rationis usum, iterandum : unde sectatores ejus dicti sunt *Anabaptistæ*.

Quidam veteres, inter quos Tertullianus, lib. de Bapt., cap. 18, et S. Gregorius Nazianzenus, fatentes parvulos valide baptizari posse, nolebant tamen eos baptizari, extra periculum mortis, ante adultorum ætatem, tum ne periculo exponerentur sponsores, tum ut ipsi melius intelligerent obligationes Baptismo annexas. Erasmus, alterius progrediens, contendebat parvulos semel adultos interrogandos esse an promissiones nomine suo factas ratas habere vellent, et, si eas confirmare recusarent, proprio arbitrio dimittendos esse, nec ad vitam Christianam compellendos. Contra eos nobis probandum est 1º parvulos valide baptizari posse, 2º expedire eos baptizari.

PROPOSITIO PRIMA.

Parvuli valide baptizari possunt.

Prob. Propositio est de fide, et probatur traditione ac ratione.

1º *Est de fide*, ut pote definita in conc. Trid., sess. 7, de Bapt., can. 13 : « Si quis dixerit parvulos eo quod actum » credendi non habent, suscepto Baptismo, inter fideles » computandos non esse, ac propterea, cum ad annos » discretionis pervenerint, esse rebaptizandos, aut præ- » stare omitti eorum Baptisma, quam eos, non actu pro- » prio credentes, baptizari in sola fide Ecclesiæ; anathe- » ma sit. » Ergo 1º.

2º *Prob. traditione.* In memoriam revocanda sunt testimonia S. Cyp. et S. Aug. superius citata, p. 461, quibus addi potest sequens Origenis, in Epist. ad Rom., cap. vi : « Ecclesia ab Apostolis traditionem suscepit etiam » parvulis dare Baptismum. » Unde in Ecclesiis Latinis,